

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010699
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3122010699.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Michala Antalu a JUDr. Lucie Horvátovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. októbra 2022 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

O. T.,
nar. XX.XX.XXXX v J. nad J., trvale bytom J. nad J., A. Y. XXXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37PP/202/2022 zo dňa 20.07.2022 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu a podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného O. T. o podmienéne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 3T/22/2019 zo dňa 09.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/143/2019 zo dňa 19.11.2019 zamietá.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 3T/22/2019 zo dňa 09.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/143/2019 zo dňa 19.11.2019 bol O. T. odsúdený pre zločin obmedzovania osobnej slobody podľa §183 ods. 1 Tr. zák. a prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený O. T. podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr. por. podmienéne prepustený z výkonu vyššie uvedeného trestu. Podľa § 68 ods.1 Tr. zák. súd odsúdenému určil skúšobnú dobu 5 rokov, súčasne nariadil probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere 2 roky, za súčasného uloženia obmedzenia podľa § 51 ods. 3 písm. b) a f) Tr. zák. a povinnosti podľa § 51 ods. 4 písm. a) a k) Tr. zák., spočívajúcich v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, v zákaze kontaktu s poškodenou B. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, J. nad J. a to v akejkoľvek forme vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby alebo inými obdobnými prostriedkami a v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej B. Q., nar. XX.XX.XXXX, na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydla tejto osoby na adrese D. XXXX/X, J. nad J. a zamestnať sa alebo sa preukázateľne o zamestnanie uchádzať. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že u odsúdeného nie je splnená materiálna podmienka pre podmienéne prepustenie spočívajúca v zákonnej požiadavke vedenia riadneho života v budúcnosti. Odsúdený O. T. bol súdom doposiaľ spolu štyrikrát súdne trestaný, pričom vo výkone trestu odňatia slobody je po druhýkrát. Z uvedeného je zrejmé, že ani výkon trestu mu nezabránil opätovne sa dopustiť ďalšej násilnej úmyselnej trestnej činnosti, a to ešte

závažnejšieho charakteru, tentoraz však už právne kvalifikovanej ako súbeh dvoch trestných činov, a to zločinu a prečinu. Uvedené dokumentuje, že v páchaní trestnej činnosti ho neodradila ani jeho vlastná osobná skúsenosť s uväznením. Odsúdený tak zjavne svojim správaním preukázal, že predchádzajúce tresty vrátane samotného výkonu trestu odňatia slobody u neho nesplnili svoj výchovný účel viesť ho k tomu, aby viedol už len riadny život. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že k páchaniu trestnej činnosti zaujíma len čiastočne kritický postoj s tendenciami racionalizovať svoje konanie a externalizovať časť viny na bývalú družku. Vinu tiež pripisuje alkoholu. Riziko recidívy trestnej činnosti je konštatované ako stredné, resocializačná prognóza je menej priaznivá. Odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienené prepustenie a neodporúčajú ho podmiennečne prepustiť. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností skonštatoval, že u odsúdeného vykonávaný trest neplní len resocializačnú funkciu a funkciu individuálnej a generálnej prevencie, či morálneho odsúdenia, ale predovšetkým ochrannú funkciu, kedy sa ďalším výkonom trestu u menovaného odsúdeného zabezpečuje ochrana spoločnosti. Rozhodnutie okresného súdu o jeho podmiennečnom prepustení z výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody na slobodu za súčasného uloženia skúšobnej doby a probačného dohľadu preto nemožno vyhodnotiť ako dôvodné a vecne správne. Aj vzhľadom na povahu a charakter trestnej činnosti, ktorej sa dopustil zvlášť násilným správaním, kedy tiež nemožno opomenúť poukázať na to, že pri páchaní skutku pod vplyvom alkoholu v návale zlosti mal prevrátiť aj detský kočík s vlastným dieťaťom, ktoré z neho vypadlo na zem, je prokurátor toho názoru, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na jeho osobu je aktuálne namieste len počas priameho výkonu trestu odňatia, a teda penitenciárnym pôsobením, pričom jeho podmiennečným prepustením by nedošlo k naplneniu jedného zo základných cieľov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov. Vzhľadom na uvedené navrhol, by krajský súd uznesenie podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. zrušil a súčasne podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. rozhodol o zamietnutí návrhu odsúdeného.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru len v tom, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody.

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa spočívajúcimi v tom, že u odsúdeného sú splnené obidve materiálne podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa, a očakávania vedenia riadneho života.

V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať,

kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti, keď niektoré skutočnosti, ktoré sú mu kladené za vinu odmietal a vinu pripisoval alkoholu a externalizoval časť viny aj na bývalú družku. Hoci na verejnom zasadnutí uviedol, že ľutuje svoje konanie, ústav konštatuje, aký postoj odsúdený prezentuje počas celého výkonu trestu odňatia slobody. Takýto nekritický postoj odsúdeného nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody dostatočne vážne neuvedomuje (nepripúšťa). Iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni jeho nápravy.

V rámci výkonu trestu odňatia slobody sa zaobchádzaním rozumie súhrn takých aktivít, ktorých účelom je diferencovaným spôsobom zabezpečiť výkon práv a povinností podľa Zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody, podporovať a rozvíjať zmysel pre zodpovednosť, dodržiavanie zákonov a spoločenských noriem, pozitívne osobnostné vlastnosti, úctu k iným, sebaúctu a pozitívny vzťah k rodine. Na splnenie takéhoto účelu sa na odsúdeného vypracúva program zaobchádzania, ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu.

Prijatie a pozitívny vzťah odsúdeného k programu zaobchádzania je základným predpokladom účinnosti trestu. V prípade odsúdeného O. T. je ale potrebné konštatovať, že podľa hodnotenia ústavu na výkon trestu síce neboli u neho zistené žiadne závažné porušenia v správaní, ale ciele programu zaobchádzania plnil len čiastočne v časti edukácie, z dôvodu nekritického postoja k svojej trestnej činnosti. Rezervy mal aj vo zvyšovaní právneho vedomia, nakoľko sa nezúčastňuje diskusných skupín. Zmyslom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Krajský súd považuje nápravu odsúdeného O. T. za sťažujúcu. Takýto záver vyplynul z vyhodnotenia osoby odsúdeného, ako aj charakteru a spôsobu závažnej trestnej činnosti, pre ktorú sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Hoci odsúdený bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný, a nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody po druhýkrát, nezobral si z minulosti potrebné ponaučenie a v páchaní trestnej činnosti ho neodradila ani jeho vlastná osobná skúsenosť s výkonom trestu. Nielenže zopakoval protiprávne konanie, ale toto „zvýraznil“ spáchaním ešte závažnejšej trestnej činnosti ako v minulosti. Zjavne svojim správaním preukázal, že predchádzajúce tresty vrátane samotného výkonu trestu odňatia slobody u neho nespĺnili svoj výchovný účel viesť ho k tomu, aby viedol riadny život.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného spolu s vyššie uvedenými okolnosťami tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať, a to aj preto, že čiastočne príčiny ním spáchanej trestnej činnosti vo výkone trestu odňatia slobody „hľadá“ vo vonkajších podnetoch a v alkohole. Aj preto sa krajskému súdu javí riziko jeho recidívy ako veľmi pravdepodobné a stotožnil sa so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, ktorý neodporučil podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného trestu odňatia slobody, aby ho ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.